

Brüssel, 17.7.2023
COM(2023) 439 final

KOMISJONI ARUANNE NÕUKOGULE

**HINNANG nõukogu 19. detsembri 2016. aasta soovitusel „Oskuste täiendamise
meetmed: uued võimalused täiskasvanutele“ kohta**

KOMISJONI ARUANNE NÕUKOGULE

**HINNANG nõukogu 19. detsembri
2016. aasta soovitusel „Oskuste
täiendamise meetmed: uued
võimalused täiskasvanutele“
kohta**

1. SISSEJUHATUS

Kiireneva digi- ja rohepöörde tõttu ei piisa enam esmatasandi haridus- ja koolitussüsteemis omandatud oskustest, et vastata tööturu muutuvatele nõudmistele, ning täiskasvanud peavad arendama oma oskusi kogu elu. Lisaks kiirenevad järgmisel kümnendil eeldatavasti tööjõu vähenemist põhjustavad demograafilised suundumused, mistõttu suureneb surve kõigi tööturul osalejate oskuste kogu potentsiaali ärakasutamisele. Seepärast on Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskavas seatud eesmärk, et 2030. aastaks peaks igal aastal koolitusel osalema vähemalt 60 % täiskasvanutest. ELi juhid kiitsid selle ambitsioonika eesmärgi 2021. aasta Porto sotsiaaltippkohtumisel heaks ja liikmesriigid kehtestasid selle alusel oma riiklikud eesmärgid¹.

Euroopa oskuste tegevuskavas nähakse ette strateegia, millega aidata üksikisikutel ja ettevõtjatel arendada rohkem ja paremaid oskusi. Sellega rakendatakse ellu Euroopa sotsiaalõiguste sammas ja eelkõige selle esimene põhimõte, milleks on õigus kvaliteetsele ja kaasavale haridusele, koolitusele ja elukestvate õppele ning mis on seotud muude poliitiliste algatustega, millega toetatakse elukestvat õpet. **Põhioskused – kirja- ja arvutusoskus ning digipädevus – panevad aluse igakülgele osalemisele ühiskonnas ja tööturul.** Kaugeltki liiga paljudel täiskasvanutel ELis ei ole aga need oskused funktsionaalsel tasemel² ning neil on oht jääda väheste oskuste ja kehvade töökohtade lõksu³. Seetõttu on vaja võtta poliitikameetmeid, et toetada põhioskuste omandamist.

Oskuste täiendamise meetmeid käsitleva nõukogu soovitus⁴ eesmärk on reageerida sellele ohule ning pakkuda väheste oskuste, teadmiste ja pädevusega, näiteks keskkaridusest madalama kvalifikatsiooniga täiskasvanutele võimalusi arendada põhioskusi ja/või omandada laialdasemaid oskusi, mis on olulised aktiivseks osalemiseks ühiskonnas ja tööturul.

Ebakõla tööturu nõudluse ja oskustööjõu pakkumise vahel ajendas tegema ka otsust Euroopa oskusteaasta kohta, milles rõhutatakse täiend- ja ümberõppe ning rohkemate inimeste tööturule kaasamise vajadust⁵. President von der Leyen teatas sellest ettepanekust oma kõnes olukorrast Euroopa Liidus, rõhutades, et *me vajame kõiki*, sest Euroopas on puudu nii tipptasemel spetsialistidest kui ka *veoautojuhtidest, ettekandjatest*

¹ [Vt IP 22 3782](#)

² [Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava](#) hõlmab ELi eesmärgi tagada 2030. aastaks põhilised digioskused 80 %-le 16–74aastastest inimestest. [Eurostati digioskuste näitaja](#) kohaselt olid 2021. aastal EL 27s vaid 54 %-l 16–74aastastest inimestest vähemalt algtasemel digioskused. Selle eesmärgi saavutamiseks lõi komisjon digikompassi, et muuta ELi 2030. aasta digieesmärgid konkreetseteks sihtideks. [Euroopa digikümneend:2030. aasta digieesmärgid \(europa.eu\)](#)

³ Vt Burdett ja Smith (2002) „[The low skills trap](#)“, European Economic Review.

⁴ [EUR-Lex – 32016H1224\(01\) – ET – EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

⁵ [Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus Euroopa oskusteaasta \(2023\) kohta.](#)

ja lennujaamatöötajatest⁶. Hiljutises rohelise kokkuleppe tööstuskavas⁷ rõhutatakse ka vajadust tegeleda praeguse ulatusliku oskuste nappusega, mis pärsib ELi investeeringuid ja majanduskasvu.

Et saavutada soovitusel seatud eesmärgid, kutsuti liikmesriike üles pakkuma vähete oskustega täiskasvanutele individuaalset tuge lõimitud meetme abil, mis koosneb kolmest etapist:

1) oskuste hindamine – täiskasvanute olemasolevate oskuste ja neis esinevate täitmist vajavate lünkade väljaselgitamine;

2) personaalse ja paindliku õppevõimaluse pakkumine – sellise õppevõimaluse pakkumine, millega täidetakse oskuste hindamisel kindlaks tehtud konkreetset oskuste lüngad;

3) valideerimine ja tunnustamine – omandatud oskuste hindamine ja sertifitseerimine ning sellise võimaluse loomine, et need sertifitseeritakse kutsekvalifikatsioonina.

Liikmesriikidel soovitati määrata kindlaks prioriteetsed sihtrühmad, tagada sidusrühmade tegevuse tõhus koordineerimine ja partnerlus ning rakendada teavitus-, nõustamis- ja toetusmeetmeid, et teavitada võimalikke toetusesaajaid olemasolevatest võimalustest ja juhendada neid protsessi kõigis etappides. Soovitusel nõutakse, et komisjon esitaks nõukogule aruande rakendamise kohta liikmesriikides ja ELis. See aruanne põhineb hinnangut sisaldaval komisjoni talituste töödokumendil⁸.

2. PEAMISED HINDAMISTULEMUSED

Selles peatükis kirjeldatakse, kui **tulemuslik**, **tõhus** ja **sidus** on soovitus, kuivõrd **annab see ELile lisaväärtust** ning on endiselt **asjakohane** praegustele vajadustele vastamisel, pidades meeles, et nõukogu soovitus ei ole siduv.

⁶ [Kõne olukorrast Euroopa Liidus 2022. aastal](#).

⁷ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Rohelise kokkuleppe tööstuskava kliimaneutraalsuse ajastuks“, [COM\(2023\) 62 final](#)

⁸ Vt SWD(2023) 460 final. Komisjoni talituste töödokumendi toetas Ecoryse ja 3Si välisuuring „[Study supporting the evaluation of the Council Recommendation of 19 December 2016 on Upskilling Pathways: New Opportunities for Adults](#)“.

Tulemuslikkus

Olemasolevate tõendite põhjal selgub, et **soovitus on üldiselt olnud mõõdukalt tulemuslik**.

Asjakohased näitajad osutavad **mõõdukatele positiivsetele suundumustele** ning liikmesriigiti on seda rakendatud ebaühtlaselt, kusjuures meetmed on tihti **piiratud ulatusega ja koordineerimata**. Kuigi mõned sidusrühmad on seisukohal, et soovitus **innustab taas keskenduma täiskasvanute toetamisele põhioskuste omandamisel**,⁹ ning peavad kolmeastmelist lähenemisviisi kasulikuks lähtepunktiks, leitakse hinnangus, et **soovituse kolme etapi rakendamine** on paranenud ainult 14 liikmesriigis¹⁰.

Oskuste hindamise võimalused on nüüd liikmesriikides laialt levinud, kuid nõuavad töötajatelt professionaalsust ja ühiskonna heatahtlikku suhtumist. See tähendab, et oskuste hindamisest saab teada anda positiivsemalt ja motiveerivamalt, rõhutades olemasolevaid oskusi, millele toetuda. Mitu liikmesriiki on astunud samme, et paremini pakkuda personaalseid ja paindlikke õppevõimalusi väheste oskustega täiskasvanutele,¹¹ kuid probleemid püsivad endiselt, kuna mitmesuguste erinevate sihtrühmade toetuseks vajalik rahastus (sageli ainult ELi projektide põhine, mitte kohapealsete struktuuride vahenditest) on ebapiisav ning raha kättesaamine ja kasutamine takistatud. **Oskuste valideerimine ja tunnustamine** on mõnes liikmesriigis samuti **paranenud**, kuid **haridus- ja koolitussüsteemi sageli vähe lõimitud** ning täiskasvanud teavad sellest vähe ja kasutavad seda vähe¹².

Madala kvalifikatsiooniga 25–64aastaste täiskasvanute osakaal¹³ **väheneb** 23,4 %-lt 2016. aastal (56,1 miljonit) 20,7 %-le 2021. aastal¹⁴ (48,7 miljonit). Nendele suundumustele võisid aga kaasa aidata muud **välistegurid** peale selle soovituse, eelkõige **demograafilised muutused**¹⁵.

⁹ Näiteks on Euroopa Täiskasvanuhariduse Assotsiatsiooni (EAEA) seisukohavõtu järgi „*oskuste täiendamise meetmed ajendanud keskenduma riiklikes strateegiates põhioskustele ning mitteformaalse ja informaalse õppe käigus omandatud oskuste valideerimisele, suunates õppeprogrammide tähelepanu väheste (vähesemate) põhioskustega õppijatele*“.

¹⁰ BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, HR, IT, LV, MT, PL ja SK. Poliitikameetmete kaardistamine põhineb hinnangut toetaval välisuuringul. Üksikasjalikuma teabe saamiseks vt hinnangut sisaldava komisjoni talituste töödokumendi punkt 3.1.

¹¹ BE, BG, DK, EE, MT ja PL. Kättesaadavus- ja kasutustakistuste täiendav analüüs on esitatud mõjuhinnangus, mis on lisatud komisjoni ettepanekule isiklike õppekontode kohta, [SWD\(2021\) 369 final](#).

¹² Toetava uuringu kohaselt BE, BG, CY, DE, EL, IT, LV ja SK. Need järeldused on kooskõlas 2020. aasta hinnanguga mitteformaalse ja informaalse õppe valideerimist käsitleva nõukogu 2012. aasta soovituse kohta ([SWD\(2020\) 121 final](#)).

¹³ Madala haridustasemega täiskasvanud (st ISCED tasemed 0–2).

¹⁴ Vt Eurostat: veebipõhised andmekoodid [EDAT LFSE 03](#) ja [EDAT LFS 9901](#).

¹⁵ Suuremad ja vanemad kohordid jäävad üha enam vastavast vanuserühmast (25–64aastased) välja ning nooremad kohordid, mis jõuavad sellesse vanuserühma, on tavaliselt kõrgema haridustasemega, kuigi neid on arvuliselt vähem.

Riiklikes rakendusmeetmetes on kindlaks määratud **suur hulk prioriteetseid sihtrühmi**,¹⁶ kuid sidusrühmad märgivad, et **tulemuslikult nendeni jõudmine valmistab endiselt probleeme**¹⁷. Samuti märgivad sidusrühmad, et digiülemineku mõju on soovitud sihtrühma oluliselt suurendanud. Tänapäeval vajavad kõik inimesed digikeskkondade üha laialdasema kasutuselevõtu tõttu vähemalt algtasemel digioskusi. Lisaks tõstsid nad esile seda, kuivõrd tähtis on üldsuse toetus täiskasvanute põhioskuste arendamisele, rõhutades, et tööandjad peavad selliseid oskusi sageli enesestmõistetavaks¹⁸.

Avalik-õiguslikud tööturuasutused pakuvad laialdaselt kutsenõustamist, kuid **teadlikkus sellest on väike**, seda võidakse pidada **hirmutavaks**¹⁹ ning see **ei ole alati kättesaadav** väheste oskustega inimestele, kes ei ole töötud²⁰.

Liikmesriigid on võtnud rakendusmeetmeid koostöös asjaomaste sidusrühmadega, eelkõige avalik-õiguslike tööturuasutuste, sotsiaalpartnerite, valitsusväliste organisatsioonide ja kohalike asutustega, muu hulgas avalike raamatukogudega²¹. **Mõnikord ei ole aga rollid ja kohustused piisavalt selged ning koordineerimine pole tõhus**, näiteks haridus- ja tööministeeriumide ning riiklike ja piirkondlike ametiasutuste vahel²².

Kõiki kolme etappi hõlmav ühine strateegiline lähenemisviis²³ on **ülioluline**, et täiskasvanud õppijad tunneksid end toetatuna ja pühendusid jätkuvalt oma oskuste täiendamisele, **kuid see ei ole levinud**²⁴. Mõned sidusrühmad märgivad, et selleks, et aidata väheste oskustega täiskasvanuid, kellele õpivõimalused jäävad kõige

¹⁶ Olukord on liikmesriigiti erinev ja väheste oskustega täiskasvanute rühm võib olenevalt riigi olukorrast koosneda eri alarühmadest (muu hulgas töötajad, töötud, majanduslikult mitteaktiivsed, rändajad, ebasoodsas olukorras olevad inimesed, maapiirkondade inimesed).

¹⁷ Literacy 100 seisukohavõttus rõhutatakse, et „täiskasvanueas hariduse omandamine võib olla heidutav täiskasvanutele, kes on väikese individuaalse vastupanuvõime ja madala enesehinnanguga“.

¹⁸ Vt Euroopa põhioskuste võrgustiku seisukohavõtt: „Individuaalse ja sotsiaalse vastupanuvõime suurendamiseks on hädavajalik, et kõigil täiskasvanutel on võimalus dünaamilisi oskusi kvaliteetselt omandada. Põhioskused on endiselt kesksel kohal, kuid neid tuleb omandada eluks vajalikke oskusi teadvustades ja arendades.“

¹⁹ Vt Eurodiaconia seisukohavõtt, milles öeldakse, et „meie liikmed rõhutavad, et osa inimesi peab neid teenuseid sageli hirmutavaks või ebausaldusväärseks. Selleks et avalik-õiguslikud tööturuasutused oleksid juurdepääsetavad ja kaasavad, tuleb neid teenuseid pakkuda turvalises ruumis, et kõik tunneksid end eelarvamuste ja igasuguse diskrimineerimise eest kaitstuna.“

²⁰ Vt EAEA seisukohavõtt, milles märgitakse, et „nõustamismeetmed ei ole kõikjal piisavalt kättesaadavad; need oleksid aga keskel kohal, kui tegeleda väheste oskustega sihtrühmadega“.

²¹ Organisatsiooni Public Libraries 2030 seisukohavõttus märgitakse, et „avalikel raamatukogudel on mitteformaalse hariduse sektoris oluline roll, sest need on sageli esimesed organisatsioonid, kes pakuvad väheste kirjaoskusega haavatavatele rühmadele abi ja tuge“.

²² Vt nt ILO seisukohavõtt, milles rõhutatakse, kui oluline on „kogu valitsemissektorit hõlmav lähenemisviis tulemusliku juhtimise jaoks“.

²³ EAEA seisukohavõttus rõhutatakse, kui oluline on lõimida meetmed laiemasse strateegiaraamistikku: „Esile tõuseb see, et need riigid, kes on lõiminud oskuste täiendamise meetmed laiemasse elukestva õppe strateegiasse, jõuavad kõige tõenäolisemalt sihtrühmadeni ning loovad uuenduslikke täiendusõppeprogramme, näiteks Slovakkia, Soome ja Austria.“

²⁴ Positiivsed kolme etapi lõimimise näited, mis tehti kindlaks toetavas uuringus, on Portugal, Taani ja Rootsi (juba hindamisperioodi alguses) ning projekti tasandil Poola.

kättesaamatumaks, **peaksid kolm etappi olema integreeritud sotsiaalteenustesse ja tööturuprogrammidesse²⁵.**

Tõhusus

Kuigi **sidusrühmad peavad rakendamiskulusid saadava kasuga proportsionaalseks,²⁶ ei saa liikmesriigi lähtepunkti arvestamata teha tõhususe kohta kindlaid järeldusi,** sest liikmesriigid ei ole kogunud süstemaatiliselt andmeid rakendusmeetmetega seotud kulude ja nendest saadava kasu kohta. See kajastab väikeseid üldisi rakendamiskulusid enamikus liikmesriikides ja suhteliselt suurt kasu seoses oskuste täiendamise otsuste meetmetega, aga ka suurema teadlikkuse ja laialdasema tähelepanuga täiskasvanute põhioskustele riiklikus arutelus.

ELi fondid, eelkõige Euroopa Sotsiaalfond (ESF), on hindamisperiodil kaasrahastanud paljusid rakendusmeetmeid²⁷. Rakendamise tõhusust nähakse varieeruvana olenevalt sellest, mil määral esinevad eri omadused: osalejatele on määratud selged kohustused, kehtestatud on protsessid kvaliteetsete koolitusteenuste osutajate valimiseks, kaasatud on spetsiaalselt koolitatud töötajad ja tööandjatega tehakse koostööd ning tulemusi parandatakse järelevalve ja hindamisega.

Sidusus

Sidusrühmad, kellega konsulteeriti nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil, leiavad, et soovitus on sisemiselt sidus ning eesmärgid, soovitus ja oodatav mõju omavahel kooskõlas. Leitakse, et soovitus pakutud meetmed tagavad **tervikliku poliitikaraamistiku**, millega suunata rakendustegevust riigi tasandil. Samuti märgivad sidusrühmad, et soovitus ning asjaomased riigi ja piirkonna tasandi poliitikameetmed ja strateegiad on omavahel suuresti kooskõlas. **Kolme etapi ebapiisav lõimimine ühte meetmesse** ning rakendusmeetmete ja täiskasvanuhariduse süsteemi muude osade vahelise strateegilise koordineerimise puudumine raskendavad aga sidusat rakendamist riigi tasandil.

²⁵ Vt nt Eurodiaconia ja Literacy 100 seisukohavõttud.

²⁶ Tõendite kogumiseks on tehtud mitu uuringut. See konkreetne uuring on viidud läbi riiklike ja piirkondlike institutsioonide ja organisatsioonide seas, kes vastutavad operatiivtasandil oskuste täiendamise meetmete eest, ning organisatsioonide seas, kes on kaasatud oskuste täiendamise meetmete rakendamisse (koordineerimis- ja rakendusorganisatsioonide uuring).

²⁷ Nimetati ka muid vahendeid, näiteks: Erasmus+, Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF), struktuurireformi tugiprogramm (praeguse nimega tehnilise toe instrument) ning ELi tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programm (EaSI), samuti hiljutisem õiglase ülemineku fond (JTF) ning taaste- ja vastupidavusrahastu.

Samuti leitakse, et soovitus on **kooskõlas** muude **asjakohaste oskusi ja tööhõivet käsitlevate ELi algatustega** ja täiendab neid²⁸.

Peeaaegu kõik sidusrühmad, kellega konsulteeriti nii ELis kui ka liikmesriikides, leidsid, et soovitus ja **asjakohased ELi rahastamismehhanismid on poliitiliselt sidusad**²⁹.

ELi lisaväärtus

Arvestades asjaolu, et soovitus ei ole siduv, väljendus **ELi lisaväärtus** peamiselt **suurenenud poliitilises tähelepanus** täiskasvanute vähestele põhioskustele mitmes liikmesriigis. Lisaks kehtestati soovitusena **riiklikele poliitikameetmete ühtne raamistik, edendati sidusrühmade koostööd** liikmesriikides ja nende vahel ja/või koondati **rahalisel vahendil ja tehniline tugi** poliitikaeksperimentide jaoks. Mõnes liikmesriigis andis soovitus **inspiratsiooni täiskasvanuhariduse süsteemi reformimiseks**³⁰. Teistes kasutati seda **võrdlusalusena olemasolevate tugisüsteemide jaoks** ning võeti katseliselt kasutusele või kehtestati konkreetset sätteid seoses ühega kolmest etapist.

Sidusrühmad tunnustasid soovituse rolli **teadmiste jagamise edendamisel liikmesriikide vahel**³¹. Tehnilist abi anti struktuurireformi tugiprogrammi või sellele järgnenud tehnilise toe instrumendi kaudu,³² samuti kaudselt, toetades OECDd riiklike oskuste strateegiate ja diagnostiliste aruannete väljatöötamisel mitmes liikmesriigis³³. Lõpuks rõhutasid sidusrühmad, et **soovitus aitab suunata ELi rahalisi vahendeid** eri rahastamisvoogudest mitmesuguste sihtrühmade põhioskuste arendamise projektidesse.

Asjakohasus

Sidusrühmad on peaaegu üksmeelselt seisukohal, et **soovituse eesmärgid on endiselt asjakohased**,³⁴ mis kajastub ka **hiljutistes ELi kõrgetasemelistes eesmärkides**. Samuti leiavad sidusrühmad, et **soovitus kindlaks määratud meetmed on selle eesmärkide saavutamiseks endiselt asjakohased**: nad tõstsid esile jätkuvat vajadust toetada väheste oskustega töötajaid spetsiaalselt kohandatud meetmetega ja seda, et soovituskohtane nn süsteemi loomise lähenemisviis on endiselt asjakohane.

²⁸ Eelkõige nõukogu soovitusel [mitteformaalse ja informaalset õppe valideerimise kohta](#) (2012), [noortegarantii loomise kohta](#) (2013) ja [töösilla kohta, millega tugevdada noortegarantiiid](#) (2020), [pikaajaliste töötute tööturule integreerimise kohta](#) (2016), [võtmepädevuste kohta elukestvas õppes](#) (2018), [mikrokvalifikatsioonitunnistuste kohta](#) (2022) ja [isiklike õppekontode kohta](#) (2022).

²⁹ Näiteks programmitöö perioodil 2021–2027 on ESF+ eelarve 99,3 miljardit eurot.

³⁰ Sealhulgas HR, EL ja SK.

³¹ Vastastikune õppimine toimus spetsiaalsete ürituste abil, aga ka täiskasvanuhariduse riiklike koordinaatorite, täiskasvanuhariduse töörühma ning informaalsemal ja alt üles suunatud viisil täiskasvanuõppe ja -hariduse Euroopa platvormi (EPALE) kaudu. Euroopa Kutseõppe Arenduskeskus toetas liikmesriikide reforme, tehes võrdlevaid uuringuid nende oskuste täiendamise süsteemide kohta ning korraldades soovitusena seotud poliitikaalaseid õppefoorumid.

³² Järgmistele riikidele: BE, HR, CY, HU, IT, NL, PT ja ES.

³³ Sealhulgas BE, IT, LV, LT, NL, PL, PT, SK, SI, ES; [riiklikud oskuste strateegiad – OECD](#).

³⁴ 87 % avalikus konsultatsioonis osalejatest nõustus selle väitega.

Sidusrühmad leiavad ka, et **ELi tasandil tähelepanu pööramine rakendamisele on endiselt asjakohane**,³⁵ kuna see on hindamisperioodi jooksul mõjunud, suurendades poliitilist tähelepanu täiskasvanute põhioskuste arendamisele ning edendades riiklike reforme ja poliitikaeksperimente.

3. EDASISED SAMMUD RAKENDAMISE PARANDAMISEKS

Tehtud edusammudest hoolimata esineb rakendamisel endiselt märkimisväärseid probleeme.

- **Esimene põhiprobleem on rakendamise ebaühtlane edenemine** liikmesriikides, kus väheste oskustega täiskasvanute täiendõppevõimalused on väga erinevad.
- Teine **põhiprobleem** on liikmesriikide võetud rakendusmeetmete **ulatus, mis on sageli ikkagi väike, ja ebapiisav tulemuslik teavitustegevus**³⁶.
- **Kolmas põhiprobleem on ELi-poolse projektipõhise rahastamise keskne roll** riiklike struktuuride vahenditest rahastamise asemel.
- **Neljas põhiprobleem** on soovitusel **kolme etapi sageli ebapiisav lõimimine ühte terviklikku meetmesse**, osutades ebapiisavale strateegilisele koordineerimisele. Soovitusel esitatud ühtne lähenemisviis ei kajastu sageli liikmesriikide rakendusmeetmetes. See piirab järelevalvet ja hindamise ulatust ning võimet teha tõendite põhjal järeldusi.

Kuna tööjõupuudus ja oskuste mittevastavus tööturu vajadustele suurenevad, leiab komisjon, et tuleks teha rohkemat, mis aitab oskuste täiendamise meetmeid käsitlevat nõukogu soovitusel paremini rakendada. See on vajalik selleks, et pakkuda kõigile tööturul ja ühiskonnas võimalusi ning **vältida väheste oskuste ja kehvade töökohtade lõksu**. Samavõrd on see vajalik selleks, et vähendada tööturul oskuste nappust ning edendada ELi konkurentsivõimet ning rohe- ja digipööret. Samuti tunnustatakse seejuures, et oskuste arendamine kogu elu jooksul on **üksikisiku õigus**, nagu on sätestatud **Euroopa Liidu põhiõiguste hartas** ning **Euroopa sotsiaalõiguste sambas**³⁷ ja selle **tegevuskavas**³⁸.

Selleks et parandada rakendamist, tuleks kutsuda liikmesriike komisjoni toetusel üles:

- tugevdama **strateegilist koostööd riigi tasandil**, et luua **oskuste täiendamise integreeritud meetmeid ja avada õpikogukondi**, muu hulgas töötades välja ja vaadates läbi kogu valitsemissektorit hõlmavad riiklikud oskuste strateegiad tihedas

³⁵ 87 % avalikus konsultatsioonis osalejatest nõustus, et ELi poliitilisi suuniseid on endiselt vaja üpris suurel või väga suurel määral. Vt ka Maailma Tööhõive Keskliidu (WEC) Euroopa haru seisukohavõttu, milles märgitakse, et „*ELi suuniseid on vaja võrdlemisi suurel määral, et edendada heade tavade vahetamist ning vastastikust ja võrdlevat õppimist*“.

³⁶ Siin mõeldakse nende täiskasvanute osakaalu, kelle põhioskused vajavad arendamist ja kes saavad toetust. Tulemuslik teavitustegevus võib olla ebapiisav seetõttu, et ametlikult hõlmavad toetusmeetmed väheseid / nende tingimustele vastavad väheseid või on nendest teadlikkus ja nende kasutus napp.

³⁷ [Euroopa sotsiaalõiguste sammas](#).

³⁸ [Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava](#)

koostöös sotsiaalpartnerite, avalik-õiguslike tööturuasutuste ja muude asjakohaste sidusrühmadega;

- soodustama era- ja avaliku sektori sidusrühmade seas **ühistegevust ja ulatuslikku partnerlust** põhioskuste valdkonnas, sealhulgas oskuste pakti³⁹ kaudu, keskendudes töökohale kui õpikeskkonnale;
- **täpsemalt määratlema täiendõppest kasusaaajaid**, et võtta arvesse selliseid suundumusi nagu digiüleminek ja majanduse keskkonnasäästlikumaks muutmine, tagades, et kedagi ei jäeta kõrvale, kohandades samas vastavalt toetusmeetmeid ja viies need vastavusse konkreetsete individuaalsete vajadustega;
- **laiendama teavitustegevust eelkõige n-ö kõige raskemini kättesaadavate seas**, vältides samas halvustamist, pannes rõhku täiendõppe tulevastele eelistele, mitte oskuste praegustele puudujääkidele;
- kasutama märkimisväärseid ELi vahendeid, mis on ette nähtud riiklike **taaste- ja vastupidavuskavade**⁴⁰ ning **Euroopa Sotsiaalfond+ programmide** raames, et edendada investeringuid oskustesse, taristusse ja riigisisestesse reformidesse ning toetada neid riikliku rahastamise kaudu keskpikas kuni pikas perspektiivis, tegemaks struktuurseid parandusi;
- laiendama **isiklike õppekontosid käsitleva nõukogu soovituse rakendamise**⁴¹ abil mittehluvustavate personaalsete, paindlike ja kvaliteetsete koolitusvõimaluste pakkumist ning hõlbustama nende kasutajasõbralikku lõimimist oskuste hindamisse, valideerimisse ja karjäärinõustamisse piisava riikliku rahastamise toel;
- suurendama **mikrovalifikatsioonitunnistusi käsitleva nõukogu soovituse rakendamise**⁴² abil lühikeste koolituskursuste tulemuste läbipaistvust ja tunnustamist.

³⁹ [Oskuste pakt – avaleht \(europa.eu\)](#)

⁴⁰ [Taaste- ja vastupidavusraha \(europa.eu\)](#)

⁴¹ [Nõukogu 16. juuni 2022. aasta soovitus isiklike õppekontode kohta](#) on kirjeldatud, kuidas liikmesriigid saavad tõhusalt ühendada rahalise ja mitterahalise toetuse, et anda kõikidele täiskasvanutele võimalus arendada oma oskusi kogu tööea jooksul ning liikuda Porto täiskasvanuhariduse eesmärkide poole.

⁴² [Nõukogu 16. juuni 2022. aasta soovitus, milles käsitletakse Euroopa lähenemisviisi elukestvat õpet ja tööalast konkurentsivõimet toetavatele mikrovalifikatsioonitunnistustele](#), esitatakse lühikursuste tulemuste kirjeldamiseks ühtne määratlus ja standardvorm, et suurendada läbipaistvust ja hõlbustada koolituse käigus omandatavate oskuste edastamist kogu tööea jooksul.